

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
ZSITVAY NÁNDOR.

1899.

1625

BUDAPEST, 1898.
„PÁTRIA” IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ced.

TARTALOMJEGYZÉK.

Vezérezikkek.		Oldal	Oldal
Önkényuralom	2	A lélekkufárok	360
A leszámolás felé	2	Kiegyezési tárgyalások. Gazdaggyűlés	360
A betörők	20	Nyitra. Gyümölcsértékesítés	361
Politikai ujesztendő	20	Az utolsó kísérlet	376
Uj fogyasztási adók	22	Törvényjavaslat a Janesi-bankók ellen	376
Béke-alkudozások	38	Borértékesítési értekezlet	377
Mit mondott a király? Mi lesz a kiegyezéssel? Pestmegye a törvénytelenység ellen. Egy beszámoló	38 40	Szell Kálmán sikere	392
Lesz-e béke	54	Ref. lelkészek konventje	393
Népgyűlés a törvénytelen állapot ellen	54	Emlékszóbor — emlékoszlop	394
A szent-annai véres zendülés	55	Aratás előtt	408
Elitelt borhamisítók	56	Az új választási törvény	408
A gabonauzóra ellen	56	Tébolydák ügye a parlamentben	409
Bánffy lemaradt — Szell vezet	70	A pálinka	410
A hevesi határozat	70	Kormánypárti Apponyi	424
Az érdem jutalma	72	Agráriusok a miniszterelnöknél	424
Hátra arcz!	86	Hitelszövetkezeteink 1898-ban	426
Ki lesz a miniszterelnök?	86	Leszámolás. Petőfi emlékezete	440
Az orsz. központi hitelszövetkezet	87	A fogy. és értékesítő szövetkezetek előnye	442
A falusi tűzhely védelme	87 103 119	A hét története. — Petőfi ünnep	456
Végvonaglás	102	Áthelyezték a Hentzi-szobrot. — Adóki- vetések	457
A borhamisítók merénylete	102	A hét története. — Munkások paradi- esoma	472
A tojás előnyös értékesítése	103	Petőfi ünnep. — Olesó kenyér. — A községi jegyzők tanfolyama	474
Osztótrák dajkaság alatt	118	A hét története. — Petőfi ünnephez. — Választási mozgalmak	488—89
A döntés	118	Hentzi második temetése	490
A kis-czelli takarékpénztár bukása	119	Ördögűző miniszter. — A zónatarifa jubileuma	504
A borhamisítók ellen	120	A kisipar és katonai szállítások	505
Bánffy bukása	134	A Petőfi-ünnep (öt képpel)	505
Szegény ember pióczája	135	A hét története. — Aratás után	520
Az ipari és gyári munkások adója	136	A megváltott Bánffy. — A románok és a Petőfi-ünnep	521
A béke	152	A király 69 éves. — A szegedi orszá- gos kiállítás	536
Törvény, jog, igazság	152	Mi készül a politikában? — Két ünnep	537
Az új miniszterium	153	A hét története. — Szent István ün- nepe	552
Miben áll az egység?	153	Az iszákosság és a szövetkezés	553
A nemzeti párt belépése	168	Szegény ember baja. — Mohács	568
Márczius 15. Küzdjünk a nép megtévesz- tése ellen	169	Vigécz világ. — Arany János emlék- ünnep	569
Egy életrevaló szövetkezet	170	A vértanuk emléke	570
A tettek terére!	184	Megkötött kerekék. — Szegény iparo- sok	585
Szell és az agráriusok	184	A szegedi napok	585
Eljárás szövetkezetek alakításánál	186	A pálinka	588
A közigazgatás reformja	200	A hét története. — Horánszky beszá- molója	600
Az ex-lex állapot vége	200	A szegedi kiállításról	602
Iparosaink ügye	201	A hét története. — Árviz mindenfelé	616
Hogyan csinálják a buzaárakat	202 218	A nép segítése. — Tisza István levele	617
Husvét ünnepén	216	A szakadás felé. — A Ház munka- rendje	632
Eljárás szövetkezetek alakításánál	217	A munkásnép földhöz juttatása	633
Mezőgazdasági érdekek	232	A csongrádi Kossuth-szobor	634
Ernö főherceg	232	A hét története. — Uj kormány Ausz- triában	648
Földmivések kongresszusa	232	Darányi és az árvizkárosultak	650
Szerb és ref. egyházak választó gyűlései	233	A hét története. — Az egyenes adók reformja	664
A magyar szellem ápolása	248	Ezermillió korona. — A vértanuk ün- nepe	666
A nép minisztere	248	Választási fuvardíjak	680
Pestmegye s az új kormány. A mun- kások adója	250	Népbiztosítás	681
A népbolondító	264	A trónörökös házasodik	682
A választói jog védelme	264	A hét története. — A választások és a nép bizalma	696
Püspökválasztás Kolozsvárt	266	Gyermekek védelme	697
Földadó — tőzsde-adó	266	Memento mori. — Csak egy szó miatt	712
Nyugdíjas munkások	266	Választási jog és kötelesség. — Mun- kástörvények	714
Tanitók öröme	267	A hét története	728
A kuriai bíraskodás	280	A postások fölsegítése. — A nép élete	731
Kolozsvári Petőfi-ünnep	280	Az ipartörvények revizioja	732
A telepítésekről	282	Alkudozás milliókban. — A kenyér ára	744—745
Posta minden faluban	282	Védelmet a balesetek ellen. — A mocsai eset	746
Néptanítók a szőlőművelés szolgálatában	282		
Szöszék és politika	296		
Népbiztosítás	296		
A pálinka. Kiténtetett munkások	298		
A hét története. Jégbiztosítás	312		
Ipari szövetkezetek. Béke a munkások között	314		
Szólásjog a törvényhozásban	328		
Az ülésszak berekesztése	323		
Szövetkezetek kongresszusa. Jégbizto- sítás	331		
Az ujkori Minotaurus	344		
Az Albrecht-szobor és a magyar hon- védség	344		
A szövetkezetek feladata	345		
		A nóta vége	760
		Erzsébet királyné emlékezete	762
		Mozognak az agráriusok. — A kvóta a küszöbön. — Az új közös költség- vetés	776
		A közösügyi bizottságokat megválasz- tották. — Kvótaellenes népgyűlés a fővárosban. — Alkudozások Ausztria- ban. — A gazdák biztosító szövet- kezete	777
		A kisiparosok nyugdíjügye	778
		A koronaszámítás	779
		Apponyi Albert választóihoz. — A dele- gációk a királynál	792
		A „hier“ és „jelen“.	793
		Gazdaggyűlés Pozsonyban	794
		Békés munkálkodás	808
		Apponyi igazolása	810
		A szeretet ünnepe	824

Elbeszélések, ismeretter- jesztő cikkek.

A betyár Szilveszter-estéje. Irta: <i>Hegedüs András</i>	10
1848 végén. Visszaemlékezés	11
Apák büne. Regény. — Irta: <i>Buday Barna</i>	17, 35, 46, 61, 78, 92, 108, 124, 140, 157, 176, 191, 208, 224, 239, 256, 272, 288, 304, 321, 337, 354, 368, 385, 401, 418, 430, 450, 481, 497, 512, 528, 545, 562.
Vághieck rokona	28
Az eladott orr	46
Merénylet a viczinálison	60
A moóri fiu. Krónika, <i>Gerley Szevértől</i>	76
Veszélyes kaland	107
Muszka-beesület	139
A miniszter regénye	173
A legszebb ruhás kisfiu	206
Egy sonka, egy kalács... <i>Hegedüs András</i>	222
Nemzeti becsületért. <i>Gerley Sz.</i>	255
Egy lövés, amely nem gyilkolt	287
A kurucz-időkből	320
Hej pünkösdi lányok! Irta <i>Hegedüs A.</i>	336
A sarkánylító szemek. <i>Cholmoky J.-tól.</i>	384
A öreg Bagiról	400
Az utolsó falat kenyér. <i>P. T.</i>	416
Az utolsó betyárfogó	434
Pusztai este	449
Veszélyes utazás. (öt képpel) <i>Dr. Brozik K.-tól</i>	462
A lámpás. <i>Péterfi Tamástól.</i>	479
Petőfi a rablók között. <i>Péterfi Tamástól.</i>	495
Vásár a négerek között	510
A harag. Irta: <i>Mózes János.</i>	525
A világosi fegyverletétel	542
Állatbabonák. <i>Kredencs F.</i>	560
Merész tréfa	563
A szegedi kiállítás	567
Az örültek városa	574
Erzsébet királynéről	576
Esztszédős hazetelések. Irta: <i>Tömörkény István.</i>	593
Csöndes óra. <i>Péterfi Tamástól.</i>	608
A kiállítási magyar	610
Adomák a magyar népeletből. <i>Bánkövy Sándortól</i>	624
Apróságok a kiállításról	625
A nagyanyó kalácsa. <i>Péterfi T.-tól</i>	640
Adomák a magyar népeletből	641
Még sem volt igaza	656
I. Ferencz József vőlegénykorából	673
Damjanich utolsó percei	675
A menekültek. Irta: <i>Péterfi Tamás</i>	688
Két fejfa — egy köemlék. Irta: <i>Hegedüs A.</i>	715
A gyilkos. Irta: <i>Kálnay László.</i>	719
Megveri az asszonyt. Irta: <i>Hegedüs A.</i>	727
Madarak élete. <i>Kredencs Ferencztől.</i>	731

A nagy embergyilkolás Transzvámban. (Karikás János bácsi levele) 752 768	782
A vén törvényszegő. <i>Bársony Istvántól</i>	753
Hogy ebédelnék a királynál	768
Ignác sógorék. <i>Székely Bakától</i>	798
István könyvet vesz	816
Tíz év múlva. Irta H. A.	834
Az év története. 37 képpel.	

Verseik.

Új évben. <i>Petrus Jenőtől</i>	2
A „Szittyá-dalok“-ból. Irta: <i>Péterfi Tamás</i>	28, 92, 143
Édes szerelem. <i>Petrus Jenőtől</i>	48
Ne félj rózsám. <i>Péterfi Tamástól</i>	65
Huzzad cigány... Szőlőhegyen van egy nagy diófa. <i>Pósa Lajostól</i>	92
Ablakodban... <i>Petrus Jenőtől</i>	92
Rengeteg bánatom... Mária kép előtt. <i>Petrus Jenőtől</i>	124
Népdalok. <i>Pósa Lajostól</i>	157, 238, 272
Márczius 15	190
Ne csalogass. <i>Petrus Jenőtől</i>	238
Kendervetőke... Fuss ide... <i>Péterfi Tamástól</i>	272
Népdalok. <i>Petrus J.</i>	304
Miudent kérhet... Menjünk innen... <i>Péterfi</i>	304
<i>Péterfi</i>	335
Pünkösdi napján (képpel)	433
Pósa-versek	494
Petőfi. Irta: <i>Ábrányi Emil</i>	544
Gondolj reám... <i>Horráth Jenőtől</i>	584
A magyar nép. <i>Pósa Lajostól</i>	654
A legnagyobb gyásznap. <i>Illyés Bálinttól</i>	704
Apám sirján. Irta: <i>Hegedüs A.</i>	706
Kapaverseny. <i>Petrus Jenőtől</i>	798
Népdalok. <i>Péterfi Tamástól</i>	823
Két karácsony	833
Karácsony. Irta <i>Szabolcska Mihály</i>	

Gazdasági közlemények.

A földi kutya	7
A repezopogásáról	8
A bronzpulyka	25
Borjuhizlalás lefőlőzött tejjel. <i>Lovas Istvántól</i>	26
A szénáról. <i>K. R.</i>	26
Olesó és eredményes termelés eszközei. — A csinkvantió tengeriről	43
A malacok gyakoribb betegségeiről	44, 59
Miért nincs elég takarmányunk	58
A kiszagda számadása. A kosárfűz természetéről. Irta: <i>K. R.</i>	74, 75
Befolyásolható-e az állatok tejelőképessége?	75
A ló egere. <i>Jaskó Gézától</i>	90
A lovak patájának ápolása. Savó, mint borjueledel	91
Báránypusztulása. <i>Jaskó Gézától</i>	106
A vetés körül elkövetni szokott hibák	106
A vetések tavaszi ápolása	122
Vetést, trágyázást és termést kitüntető napló	123
A helyes fejésről	123
Miként rendezzük be gazdaságainkat. Irta: <i>Hensch Árpád</i>	138, 156, 172, 188
Országos mezőgazdasági kiállítás Szegeden	156
A lóherések ápolása	172
Bevágások a gyengébb rügyek fölött. A szegedi baromfiállítás czélja	189
A műtrágyázásról, különösen pedig a szuperfoszfát alkalmazásáról. Irta: <i>Ráczó Imre</i>	204, 220, 236
Az ígáslóvak ápolása. Vértetű, a gyümölcsfák új ellensége	205
Szell Kálmán bikája	220
Szeeska etetéséről	222
Szénává alakítandó zöld takarmány összetétele	238
A lótenyésztésről. <i>Molnár Józseftől</i>	253, 269, 286
A közönséges baromfi országos nemesítéséről. <i>Hreblay Emil</i>	254
A hagyma művelése	270
Négyezerforintos pár ló	285
A lóheréről az első évben	285

Zölden kaszált növény kora	286
Új és ezélszerű méhkaptár	301
A csalamaderől. <i>Christélyi B.</i>	301
Egy kitűnő szimmenthali bika. A lovak legeltetése	317
Hogyan lehet finom főzelékféléket termelni	318
Az istálló trágyázásról. Irta: <i>Körök Kálmán</i>	333, 349, 364, 380, 397
Fejős tehének okszerű tartása	334
Barackpálinka készítése	350
Vadrepce irtása	364
Használhatók-e a tehének munkára	365
A ludtenyésztés haszna. <i>Jankó Sz.-tól</i>	381
Szarvasmarhák felfuvódása	398
Mikor arassunk. <i>Baly Kálmántól</i>	413
A széna kigyuladása	413
Ki akar erdőéri szakiskolát végezni	414
Szép magyar marha	428
Nyulzapuka-termelési kísérlet	429
Miként védekezzünk a gabonaüszög és aranka vagy herekosz ellen? Irta: <i>Barna Balázs</i>	446, 460, 477, 494, 509, 524
Védekezés a szőlőmoly ellen	446
A gazdasági gépek kezelése	461, 477
Egy új eketalyiga	493
Az érett dinnye ismertető jelei	524
Új rétek alakításánál minő eljárást kövessünk?	540
A baromfitenyésztés sikerét veszélyeztető hibák. <i>Hreblay Emil</i>	557
A gyümölcsfák öntözése és trágyázása nyáron	557
Mire ügyeljünk a vetésforgó berendezésénél?	573
Az almamoly	573
Egy igénytelen takarmánynövény	592
Sertésvész terjedésének olesó megakadályozása	592
Az okszerű növénytermelés alapelvei	605
Ürmösbor készítése	606
A tarack és irtása	620
A méhek téli gondozása	621
A buza minőségének javítása	637
A pata ápolásáról	638
A szegedi kiállítás tejjgazdasági pavilonja	652
Lehet-e fejős tehennel a burgonyát nyersen etetni	652
A szegedi baromfiállítás	672
Figyelmeztetés a bortermelők részére	673
A megfagyott gumós növények bevermelése	684
Hogyan míveljük a földet Irta: <i>Baly Kálmán</i>	685, 702, 718, 734, 749
Kertészeti kiállítás Szegeden	701
A takarmányrépa eltartásának legjobb módja	717
Az abraktakarmányok gazdasági jelentősége	734
Új takarmányelőkészítő gépek	749
Az új borok fejtése	765
A trágyázásról. Irta: <i>Baly Kálmán</i>	765, 781
A jó tenyészbírák tartós használata	781
Az állatok gondozása és takarmányozása	796
Jó tanácsok kiszagdáknak	813
Rigolozás	814
A magyar tyúk	839

Arcképek szöveggel.

Hunyadi László gróf	19
Szász Domokos	37
Szilágyi Sándor	53
Gróf Vay Péter	69
Silberstein-Otvös Adolf	85
Mária Lujza fejedelemasszony	101
Gróf Capri vi Leo	117
Faure Felix	133
Szell Kálmán	151
Hegedüs Sándor	167
Gróf Apponyi György	183
Csemegi Károly	199
Plósz Sándor	215
Loubet Emil	231
Hirsch báróné	247
Ernő főherceg	264

Bossányi László	279
Dr. Bartók György	295
Bessenyei György szobra	311
Lupthay Béla báró	327
Tóth Béla	343
Perczel Mór	359
ifj. Bethlen Miklós gróf	375
Strausz János	391
József főherceg	407
Atzél Béla báró	423
Hegedüs Sándorné	439
Radó Kálmán	455
Mihálkovics Géza	471
Schusztar Konstantin	487
Petőfi Sándor	503
Teleszky István	519
E. Kovács Gyula	535
A szegedi országos kiállítás igazgató-sága (Lichtenberger Mór, Forster Géza, László Gyula, br. Malcomes Jeromos, Bujanovics Sándor)	551
Szterényi József	583
Risztics Jován	599
Goldis János	615
Jókainé, Nagy Bella	633
Hock János	647
Varga Ottó	663
Krüger transzváli elnök és neje	679
Linhart György	695
Lauka Gusztáv	711
Özv. Edelsheim Gyulai Lipót báróné, Lobkowitz Rudolf herceg	727
Péterfy Jenő	743
Cselkó István	759
Gr. Lónyay Elemér	775
Jobbaházi Döry Vilmos	791
Mechwart András	807

Képek és képmagyarázatok.

Boldog újévet! lap. Kérő a zárdában 9. A kis kotnyelesek 11. Három királyok napján 27. Vasárnap délután 29. Mózes és a tizparancsolat 30. A kútnál 45. A féltékeny 47. A bálban 61. Hetivásár 63. Tél az erdőben 65. Gazdasági munkások és cselédek oklevele 76. Megjött a posta! 79. Itt halad a művelődés; 93. A Sipka-szorosban minden csendes 95. Akrobaták 108. Az örültek házában. 109. Szívek esatája 125. A gályarabok 127. Téli séta az utcán 141. Alarczos bál után 159. Fájó bucsu 161. A falu rossza 175. A hajótörés híre 191. A csárdás 193. Spanyol bikaviadal 207. Terefere 209. Tavasz reggelén 223. Krisztus sirbátétele 225. Kakasviadal 239. A párizsi világiállítás színtere 241. Vallatás 255. Vérése és varjak 257. A libapásztor 271. A szérűskert 273. Mosás 287. A segesvári Petőfi-szobor 289. A legyező-festő 308. Tengerparton 305. Békités 319. A két gyáva 337. Hentzi esete 353. Meglepetve 366. Kinai dobosok 369. A vetélytársak 382. A kolduló barát 399. A tó partján 401. Az első lecke 415. Bánhidai turul-szobor 431. Hazafelé a mezőről 433. Halottas kamrában 447. A réten át 449. A hajófelderítésen 497. Piskó 481. Utcái jelenet Madridban 495. Petőfi szülőháza Kis-Körösön 497. A tenger partján 511. Vizivadászat 527. Czári kastély 528. A szegedi kiállítás díszelnökei 543. Az ő sirjánál 545. A kis halászok 559. Őszi verőfény 575. A kútnál 577. A tenger partján 591. Közös ebéd 607. A férfi kofa 609. Megbűntetett kíváncsiság 623. Árviz 625. Ő jön! 639. Az aradi honvédszobor 641. Királyi vadászat 655. 1849. okt. 6. 670. Az aradi vértanúk 674. Látogatás a babánál 686. Könyörögj érettünk 703. Temetőben 705. A szénás szekér 719. Vágtatás a pusztán 720. A csikósok 721. Strobl mester munkájában 735. Ferencz Ferdinánd trónörökös. Chotek Zsófia grófnő 737. Sör mellett 751. A szeretetre méltó anya 767. A kéményseprő tréfája 783. A szakácsné tréfája 785. Haldokló természet 799. Halálszat szigonyval és esküvel 801. A nyáj télen 815. Téli tájak 833. Szegények karácsonya 830.

1894

Uj évben.

Isten! hatalmas ur! te legnagyobb!
 Ki támasza vagy népeknek, reménynek:
 Kinek kegyéből nemzetünk ragyog!
 Óh! ki vezettél s ránk törő veszélynek
 Éh torkaiból annyit mentettél meg:
 Te, ki ha kellett, lelkét ihletéd meg
 A zord királynak, köszívű vezérnek,
 Kiknek multunkban annyi áldozattüz lobbant!
 Nézz holnapunkra s viraszsz reánk jobbat.

Hadur! magyarok ős, nagy Istene!
 Ki nemzetünket választád magadnak
 Szöcétnekül, hogy tágra nyisd cele
 Népek szemét itt: látni hogy haladnak
 Hozzád! virraszd ránk szépnek, jó igaznak
 Űrchozó napját, azt a láng napot,
 Melynek fényében nő hazánk nagyot.
 Melytől, óh várjuk, boldog lesz ez ország,
 Mint az, hol színről látszik színre orczád...

Lobogtasson oly fényben két kezéd,
 Melynek sugarán népek milliója
 Meglássa s lelke karja védje meg —
 Kit éhe üldöz, veszt s kit bánt a kórja...
 Lángoltass óh! míg el nem üt az óra,
 Melytől a föld már vért nem szomjazik,
 Míg építik a béke tornyait!
 Emelj karoddal fel, fel a magosba,
 Hogy nézzenek ránk mint a csillagokra...

Petrus Jenő.

Önkény-uralom.

A midőn a mai ünnepnapon az emberek egymást a boldog új év kívánásával köszöntik, az ország ügyei a legnagyobb zavarban, a polgárok milliói a bizonytalanság legsúlyosabb helyzetébe kerültek s az országra nézve egy boldogtalan állapot kezdődik. Bánffy miniszterelnök szöszegései, a választásoknál elkövetett erőszakosságai és vesztegetései, a kiegyezési kérdésben elmulasztott nyilatkozatai folytán a képviselőházban teljesen lehetetlenné tette magát és a pénzügyi felhatalmazási törvényt nem kapta meg az év végére. Bármely más kormány megkapta volna azt, csak Bánffy nem és így a kormány január 1-én e törvény hiányában a közadókat be nem hajthatja, ujonczokat nem szedhet csakis az élő törvények ellenére.

Benne vagyunk tehát nyakig az önkényuralomban, a mely nem nézi mit enged a törvény,

hanem egyedül azt, hogy mit lát jónak a hatalom elrendelni. Ez az állapot az alkotmány felüggesztésével egyenlő értékű.

Ki ennek az áldatlan helyzetnek oka?

Egyesegyedül Bánffy miniszterelnök, a ki előbbvalónak tartja, hogy az ő uralma továbbra is fent maradjon, az ő csatlósai a husosfazék mellett továbbra is habzsoljanak a közjavakból, semhogy az ország érdeke kielégítést nyerjen, mert hiába akarják a dolog árnyékát az ellenzékre kenni! Bánffy erőszakkal és pénzzel neki engedelmeskedő többséget hozott a képviselőházba, ezzel megszavaztatni akarja a Magyarországra káros kiegyezést, megsemmisíteni akarja a szólásszabadságot, utána jönne a sajtószabadság és a többi közszabadságok. Lehet-e ilyen kormányelnöknek a felhatalmazási törvény megszavazásával az összes szabadságok megsemmisítésére és az ország anyagi érdekeinek kijátszására eszközt adni? Nem. De ha nem, hát akkor mi lesz? Merészel-e a Bánffy-kormány január elsejétől adót szedni s az állampénztárból fizetéseket teljesíteni törvényes meghatalmazás ellenére? Hisz ha ezt teszi, akkor az a helyzet áll elő, hogy minden egyes polgárnak nem csak joga, de hazafias kötelessége is lesz az adófizetést megtagadni, mert a törvény azt írja elő, hogy az országgyűlés felhatalmazása nélkül tőlünk egy fillérenyi adót sem hajthatnak be. Aki mégis vállalkozik a jogtalan adóbeszedésre, az a büntető törvényekbe ütköző cselekményt követ el, amely ellen tiltakozni állampolgári kötelesség s jól tudjuk, hogy ez a kötelesség könnyebb, mint fizetni. Sejtje-e vajjon Bánffy, milyen veszedelmet idéz fel, mikor törvényes okot ad kezébe a különben is elégedetlen népek, hogy ne teljesítse adózó kötelességét?

Ezt Bánffynak tudnia kell, s ezért kétszeres aggodalommal nézünk január elseje elé, amikor megkezdődik az önkényuralom. De hiszszük, hogy nem soká fog tartani. Bánffy bebizonyította, hogy a kormány vezetésére sem ő, sem az ő csatlósai nem alkalmasak. A korona viselője, jó öreg királyunk, végre belátja, hogy érdemetlen férfit tartott a kormányelnöki széken, a ki nemcsak a nemzetet vitte válságba, hanem a koronát is törvénytelenre akarja vinni. Belátja a király, hogy Bánffy a koronát is félrevezette, csak hogy a maga káros uralmát fentarhassa.

A tisztulás már megkezdődött, midőn Bánffyt a kormánypárt legkiválóbb férfiai elhagyták. Mellette csak azok vannak, a kik tőle szabadulni nem tudnak. A jelek mutatják, hogy változás fog beállani. Bánffy bukása lesz a legkívánatosabb ujévi ajándéka a sokat szenvedett magyar nemzetnek.

A leszámolás felé.

Bánffy miniszterelnököt bizonyára lehetetlenné teszi az az újabb fölmerült bonyodalom, melynek során felmerült az a kérdés, vajjon megmaradhat-e mint miniszterelnök az olyan ember, a ki adott szavát politikai ellenfelei becsapására használja fel.

A dolog előzménye az, hogy 1896 január havában a miniszterelnök a nemzeti párt vezéreivel meg egyezett abban, hogy a millenium évében a parlamenti béke fönn fog tartatni s a nemzeti párt azt elő fogja segíteni. Ezzel szemben Bánffy kötelezte magát, hogy a választási törvény revideálását s az ezzel szoros kapcsolatban levő s Apponyi által kezdeményezett kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat törvényerőre emeltetni fog. Bánffy egy képviselőházi beszédében meg is ígerte, hogy még a tavasz folyamán benyújtja a törvényjavaslatot.

Alig egy pár napra Bánffy kijelentette Széll Kálmán jelenlétében a nemzeti párt elnökének, hogy a kuriai bíraskodás reformja *politikailag ártana* a kormánynak, adott szavát tehát kénytelen visszavonni. Bánffy szándéka hamarosan kipattant burkából, kitűzte az új választásokat és hallatlan lélekés szavazatvásárlásokkal, megvesztegetésekkel össztoborozván új többségét, a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat benyújtására magát és kormányát kötelezőnek nem tartotta, mert hiszen nem ugyanaz az ülészak tárgyalná. Nyilvánvaló mindebből, hogy a miniszterelnök becsapta politikai ellenfeleit, álnok módon felültette őket s ekként a miniszterelnöki szék is kompromittálta.

Bánffy politikai ellenfeleiben loppangó elkésredés e becsapás miatt a mult heti ülésen Horánszky Nándornak kijelentéseivel tetőpontját érte. Horánszky lesújtó ítéletével szemben tehetetlen ember módjára viselkedett a miniszterelnök, vagyis egy Horánszkyhoz intézett és nyilvánosságra is hozott gorombaságokkal telt levelében azt válaszolta a nemzeti párt elnökének mult heti lesújtó nyilatkozatára, hogy „*ily állításokra csakis a magát megtorlástól mentesnek képzelő gyáva ember lehet képes*“.

Ez a nyílt kihívás a küzdelemre arra készítette Horánszkyt, hogy Bánffytól *fegyveres elégtételt* kérjen; míg azonban ennek módja felől folyt a tárgyalás Fejérváry báró, Gajári Ödön mint Bánffy segédei s másrészt Károlyi István gróf és Szemere Miklós mint Horánszky Nándor megbízottai között, annyira összekuszálódtak az ügy fonalai, hogy nem kevesebb, mint hat párbaj-ügy keletkezett a dologból.

Ennek a nagy dulakodásnak, kétségtelenül a kormány lesz a vesztes fele, mert a szószegés, ámitás és az adott szó szentségének megszegése után rövid idő alatt el kell következnie az órának, melyben Bánffyval és czinkosaival végre leszámol a becsületes közvélemény.

MI HIR A POLITIKABAN?

Új pártalakulás. A szabadelvű pártból kilépett kiváló politikusok, élükön *Szilágyi Dezső* volt képviselőházi elnökkel, az elmérgesedett politikai helyzet gyógyításán és a rendes állapotok megteremtésén fáradoznak. E gyógyítás a régi pártok keretében végre nem hajtható, mert minden jó hazafinak kezet kell fognia e nagy munkára, amiben a mostani párttekintetek különben akadályul szolgálnának. A kilépettek ezt jól érzik s azért azon fáradoznak, hogy ők a nemzeti párttal kezet fogva és a szabadelvű pártból még kilépendőkkel új pártot alapítsanak, melynek főprogrammpontjai a szigorú alkotmányosság, a tiszta választások és a közigazgatás rendezése legyenek. Adja az Ég, hogy ebben a nagy munkában sikert arassanak és a nemzet a békés fejlődés útján haladhasson.

A belügyminiszter kortesjutalmazásai. Pérczel Dezsőről, a Bánffy-kormány erőszakos belügyminiszteréről sok furesa hír kering közzsájon. Lehet, sőt valószínű, hogy e hírek legnagyobb része csak afféle politikai mendemonda. De az bizonyos, hogy egyetlen miniszter sem üzi oly nagy mértékben a protekciót, mint Pérczel Dezső. Főképp választókerületének hívei közt két kézzel szórja a kortesjutalmakat. Ime egy hézagoss kimutatás, a melyet egyik bonyhádi olvasónk állított össze: 1. *Döry Dénes*, a bonyhádi választókerület kormánypártjának elnöke a főrendiház tagjává neveztetett ki. 2. *Moldoványi István dr.* ugyancsak a bonyhádi választókerület egyik főkortese a közigazgatási törvényszék bírása lett. 3. *Cotteli Géza dr.*, a másik főkortess számára egy új kir. közjegyzőséget állítottak fel Budapesten. 4. *Eibach Ödön*, a harmadik főkortess veje számára új gyógyszerár felállítását engedélyezték Budapesten, a Nefelejts-utczában. 5. *Simonsits Béla* Tolnamegye alispánja Szatmármegye főispánjává neveztetett ki. 6. *Döry Pál*, előengedélyt kapott a bonyhád—pécsi vasutal összekötendő hidegkut-gyönki vonal kiépítésére. 7. *Wosinszky Mór*, aki az egyházpolitikai viták idején Pérczel Dezsőt a reverzális kátyujából huzta ki, szegzárdi apátplébános lett. Ezenfelül mint régiségbuvár állami megbizással is jutalmaztatott. 8. A belügyminiszter befolyásosabb párthiveinek gyermekei és rokonai minden kigondolható állami alkalmazást nyernek jutalmul, vagy a különböző vállalatoknál tolatnak be.

Ugy hiszszük, ez a néhány adat is untig elégséges, hogy kellőképen megvilágítsák Pérczel Dezső belügyminiszteri ténykedése. S ezt a „részhajlatlan“ urat akarja a kormány a képviselőház elnöki székébe ültetni.

Országgyűlés.

A karácsonyi szent ünnepek előtt még három nap ülésezett a képviselőház. Deczember 22-én *Madarász* apó korelnök előterjesztése alapján névszerinti szavazással elhatározták, hogy az ünnepek alkalmából három napos szünetet tartson a Ház. Ezután folytatták az elnökválasztás fölötti vitát. *Molnár* János apát, a néppárt vezére beszélt. Erős, tüzes beszéde, melyben a néppárt álláspontját fejtette ki, nagy hatást ért el az ellenzéki oldalon. Szemére lobbantotta a kormánypártnak, hogy a gyűlölet politikáját folytatja, ami kitetszik Szilágyi Dezső lemondó leveléből is. Hosszasan szól a szavazatírtásról, ami ma is folyik országszerte a választó kerületekben *Perczel* Dezső rendeletére, akit a többség házelnökké készül megválasztani, ami gyilkos merénylet volna. Azután még *Pichler* Győző interpellálta a miniszterelnököt. Az interpelláció így hangzik:

Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy Világosan deczember másodikán a környék oláh nemzetségi lakosai gyűlést akartak tartani? Van-e tudomása arról, hogy Páni Gábor ottani főszolgabíró ezt a gyűlést nem engedélyezte, illetve annak megtartását tudomásul nem vette? Van-e tudomása arról, hogy a gyűlés rendezői e miatt az alkotmányos formák megkerülésével felségfolyamodványt küldtek Bécsbe az osztrák császárhoz intézve, a kinek kezeihez ezt *Lueger* Károly dr. bécsi polgármester útján szándékoztak juttatni? Végül van-e tudomása arról, hogy a „Tribuna Poporului” című oláh lapban *Lueger* dr. táviratilag fejezte ki készségét az iránt, hogy vállalkozik eme merénylet keresztülvételére? Mindezek folytán mit szándékozik tenni a miniszterelnök ur a felségfolyamodvány aláírói és annak közvetítője, dr. *Lueger* Károlylyal szemben? Beszéde folyamán *Pichler* így szólt: *Lueger* ur, a ki császári jubileumkor majdnem a legnagyobb rendjelt kapta — az hitvány alávaló ember! (Zaj.)

Deczember 23-án szintén egy szónok beszélt ki az ülést. *Horánszky* Nándor a nemzeti párt elnöke szólalt fel, beszéde áthatotta a magyar nemzet közérzetét s az egész felszólalás egy darab kortörténelem és felhívás az országhoz a veszélyeztetett, alkotmányosság megvédelmezésére. Valóságos megdöbbenést okozott azonban *Horánszky*, a midőn elmondotta, hogy *Bánffy* hogyan csapta be *Apponyit* és *Horánszkyt*, amidőn elfogadta az ő közreműködésüket a parlamenti béke helyreállítására, de annak árát, a választási törvény megalkotását meghiusította.

Horánszky végül így szólott:

Részünkről ebbe a küzdelembe nem vegyül bele az alkotmányváltozásnak kérdése, sem az államiságnak a kérdése, nem vegyül bele semmi olyan momentum, a mely a magyar állam konszolidációjának kérdésével ellentétben áll, hanem igenis bele-

vegyül egy gondolat és törekvés: a belső kormányzati szellem, melynek gyökeres megváltoztatása ösztönöz bennünket arra, hogy e téren összes tevékenységünket kifejtsük. Mi törekvéseink által egyszerűen meg akarjuk szüntetni Magyarországon a rémuralmat. Mi azt óhajtjuk, hogy *Bánffy* és az ő rendszere bukják. Önökön áll, tisztelt uraim, a segítség. Mi is rajta leszünk, de az ár, a melyet önöktől azért kérünk, a rendszer megváltoztatására azon egyénnek eltávozásával együtt, a ki ezen rendszert képviseli és a történetek után javíthatatlannak bizonyult. Hogy a keresztülvétel milyen legyen, arról én nem szólok. De igenis abban az erős meggyőződésben élek, hogy helyreállhat Magyarország parlamenti életének nyugalma, helyreállhat a törvényalkotásnak a lehetősége abban a pillanatban, mihelyest úgy személyi, mint intézményre vonatkozó biztosítékok nyujtatnak arra, hogy megszűnik az a rendszer, a melylyel szemben a mi pártunk derék-hada is ebbe a csatába belement. Itt meg akarjuk szüntetni a rémuralmat, ki akarjuk irtani a korrupciót és miután erre az egyetlen gyakorlati lépés a rendszernek és a rendszer képviselőinek a bukása, ez az én óhajtásom is és azzal zárom, hogy ezen nézetek kíséretében nincs kifogásom az ellen, hogy e vita lezajlása után a Ház az ő elnökét megválaszolja.

Utána *Lukács* pénzügyminiszter nyujtott be a kiegyezési provizóriumról újabb javaslatot, mely a kormány szöszegésének újabb bizonyítéka s rendkívüli felháborodást idézett elő a képviselőházban s akkor sem csillapodott le, mikor az elnök az ülést bezárva, boldog ünnepeket kívánt a képviselő-polgártársaknak.

Deczember 27-ére várták, hogy *Szilágyi* Dezső, a volt elnök is megjelenik a Házban és beszélni fog. Tényleg megjelent a volt elnök és az ellenzék nagy lelkesedése kísérte a mikor elfoglalta helyét a kilépettek között; beszédet azonban egyelőre nem mondott. *Bolgár* Ferencz napirend előtt szólalt fel s felvilágosítást kért a kormánytól az iránt, hogy mi jogon lett *Széchenyi* Manó gróf a felség személye körüli miniszterre kinevezve, mikor a magyar viszonyokkal nem ismerős. *Bolgár* utalt arra, hogy a király mellett a mostani viszonyok között olyan miniszternek kell állania, aki ismeri a magyar ügyeket nem pedig olyan mint *Széchenyi* Manó, ki Szent-Pétervárról ismerkedett meg Magyarországgal. *Bánffy* miniszterelnök erre csak annyit tudott válaszolni, hogy az új miniszter magyarul jól beszélő ember. Az elnökválasztási vita következett ezután s a kormánypárti *Demkó* Pál szólalt fel elsőnek, akit erőlyesen rendre utasított *Madarász* korelnök, merta korelnök működésének jogosultságát tagadta. Majd *Sima* Ferencz beszélt a kormány visszaéléseiről két óra hosszat, nagy élénkséget idézett elő azon kijelentéseivel, hogyha újév után a miniszterek tulteszik magukat a törvényen, ő sem tartja meg a törvényeket s azon lesz, hogy mások se tartsák azt meg.

Előfizetési felhívás.

Jelen számunkkal megindítjuk a „*Független Ujság*“ ötödik évfolyamát. Négy éven át küzdöttünk, mondhatjuk elég eredménnyel a magyar nemzet legégetőbb érdekeinek érvényesítésén. Hálával ismerjük el, hogy olvasóközönségünk támogatásával munkálkodásunkat megkönnyítette. Jól tudjuk azonban, hogy mellettünk keletkeztek a lefolyt évek alatt más ujságok is, melyek különösen olcsóságukkal igyekeztek hódítani. Ezzel szemben azonban egyáltalán alig tudtak olyan lapot adni, a mely minden igénynek megfelelő lehetett volna. Nekünk azonban a „*Független Ujság*“ nem pusztán üzleti vállalat. Mi ezzel az ujsággal feladatot teljesítünk, a mely feladat abban áll, hogy **a magyar nép számára minél jobb, minél díszesebb és minél tartalmasabb ujságot adjunk.** Eddigi igyekezetünket siker koronázta, mert dicsékvés nélkül állíthatjuk, hogy nagy **Magyarországon nem létezik egyetlen hetilap sem, a mely ilyen csekély árért annyit adna,** mint a mennyit mi a „*Független Ujság*“-gal előfizetőinknek nyújtunk.

A **politikai eseményeknek** a „*Független Ujság*“ mindenkor a leghivebb tüköre. A **gazdasági közleményekkel** a haladás és tökéletesedés fényét terjesztjük. **Szépirodalmi** czikkeink a magyar nemzeti művelődésre törekcszenek. **Leveles szekrény** rovatunk a mindennapi életben előforduló gyakorlati kérdésekben ad megbízható tanácsokat.

Önérzettel hivatkozhatunk arra, hogy a mit ígértünk, azt eddig mindig megtartottuk.

Különösen felhívjuk t. előfizetőink figyelmét a jelen számban „**Apák büne**“ czim alatt megkezdett érdekesítő regényünkre, melyet a „*Független Ujság*“-nak minden számához mellékelni fogunk.

Bátran kérhetjük ezek után t. olvasóinkat, hogy **előfizetésüket mielőbb beküldeni sziveskedjenek.** Ez annál előnyösebb t. előfizetőinkre, mert így a „*Független Ujság*“ rendes küldése legjobban van biztosítva. De nemcsak arra kérjük, hogy t. olvasóink maguk fizessenek elő, hanem arra is, hogy terjeszték lapunkat és **minden előfizető legalább még egy új előfizetőt szerezni sziveskedjék.** Terjeszték lapunkat a közönség körében, szerezzenek reá új előfizetőket és rendeltesék meg **az olvasó-egyletek és polgári körök** részére is.

A „*Független Ujság*“ előfizetési ára:

Egész évre 2 frt 60 kr., félévre 1 frt 30 kr.

Ezt a csekély összeget mindenki megtakaríthatja, ha csak egy jó tanácsot kap is a „*Független Ujság*“-tól.

Előfizetési pénzek beküldésénél kérjük a pontos cím közlését.

Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Hazafiúi tisztelettel

A **„FÜGGETLEN UJSÁG“**

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

MI UJSÁG?

Boldog új esztendőt! Ezzel köszöntik egymást az emberek az új esztendő küszöbén. Legyen jobb, mint a régi volt, melyet tegnap vitt el Szilveszter apó az örök feledés homályába, sok bajával, kevés örömeivel együtt. Az új esztendő kezdetén új erővel fogunk munkához s Isten áldását kérjük minden tetteinkre. Fogadják olvasóink az új esztendő alkalmából a mi őszinte jó kívánatainkat is.

Karácsony ünnepét vígan ünnepelték meg az országban mindenütt. A templomokban ünnepi istentiszteletet tartottak. Karácsony előestéjén eljött a Jézus a gyermekek részére hozott karácsonyfával, édességekkel és a gyermekszemeknek kedves játékokkal; a templomokban fölzengtek a bethlehemi istenember elérkeztét dicsőítő örömdalok. A családok hajlékaiban is a békesség, szeretet honolt.

Ő felsége a király, a ki a karácsonyi ünnepeket legfiatalabb leánya Mária Valéria családja körében töltötte; onnan Eisenerzbe indult vadászatra.

Erzsébet királyné szobra. Erzsébet királyné szobrának végrehajtó bizottsága az összes művészi és irói testületeket felszólította, hogy adjanak előzetes szakvéleményt a királyné szobrára vonatkozólag. A véleményes jelentések már egy pár helyről beérkeztek. A bizottság valamennyit bevárja és csak azok egybevetésével, illetőleg felhasználásával fogja a szoborműrő a pályázatot kiírni. Szobrászaink szinte érdeklődéssel várják e pályázat kiírását, a melyben részt fog venni ugyyszólván minden hazai művésznök.

Emlékeztető az 1848 49 iki napokra. 1848 december 26. Puchner, az erdélyi császári hadak vezére rendeletet ad ki, hogy az oláh felkelők a rablás és gyilkosság terén mérsékeljék magukat.

1849 december 27. Ferencz József, az új császár, Rajasics érseket „érdemei elismeréséül“ visszahelyezi patriarkai méltóságába, Suplikátsz császári tábornokot pedig szerb vajdának nevezi ki.

Görgei tábornok seregével elvonul a győri sáncztáborból. Este Windischgrätz megszállja Győr városát.

1848 december 28. Görgei utóhadát a komárom-megyei Bábolna mellett az osztrákok megfutamtják.

Szikszo mögött Mészáros Lázár honvédsapatai és Schlick serege közt ütközet. Gyakorlatlan esapataink a tulerő elől Miskolez felé meghátrálnak.

1848 december 29. Bem tábornok az osztrákokat Bethlen falunál négy órai heves küzdelem után megveri.

1848 december 30. A moóri ütközet. Perczel tábornok 5600 főnyi seregét Jellasiich és Ottinger császári tábornokok 20.000 emberből álló egyesült hadai hosszú küzdelem után megverik. Veszteségünk:

holtakban és sebesültekben 500 ember; ezen kívül 1000 fogoly s 6 ágyu.]

1848. december 31. A képviselőház elhatározza, hogy a kormány és az országgyűlés székhelyét, tekintettel az ellenség közeledésére, ideiglenes Debreczenbe teszi át. Egyben küldöttséget választ, a mely az előnyomuló Windischgrätz herezeggel meg egyezni iparkodjék. A békeküldöttség tagjai: Batthyány Lajos gróf, Majláth György, Lonovich József, Deák Ferencz s Bezeredy István.

A honvédelmi bizottmány megparancsolja Görgeinek, hogy Buda előtt a „nemzet becsületeért” döntő csatát vívjon.

Az adópénztáros veszte. Mikosevits dr. zentai főszolgabíró a minap váratlanul vizsgálatot tartott az adai adópénztárban. Már első nap több szabálytalanságnak jött a nyomára. Hogy mennyi pénz hiányzik, azt csak Krizsán István adópénztáros tudná megmondani, a ki azonban nem várta be a vizsgálat végét: félelmében öngyilkossá lett, egy nagy konyhakéssel elvágta a nyakát. A főszolgabíró most folytatja a vizsgálatot.

A pecsovics Tisza nótája. Most, mikor a Tiszapapír megint előhuzta a spanyolfal mögül az ország első pecsovicsát: Tisza Kálmánt, érdekesnek tartjuk fölleveníteni azt a gunydalt, a melyet Tisza Lajosra, a volt miniszterelnöknek ugyancsak Pecsövics apjára szerettek, a mikor 1841-től fogva Biharmegye adminisztrátora volt. Tisza Lajos épp oly híres volt erőszakoskodásáról, mint az apjára ütött fiú s azért csinálták rá ezt a gunydalt, melyet aztán széltében daloltak:

Felleg borítja be Bihart,
Tisza hozta rá a vihart,
De vihartól nem fél Bátor,
Hunecut az adminisztrátor!

Ugyancsak ilyen jeles pecsovicsok voltak Luka és Bene adminisztrátorok is s ezért országszerte ezt dalolták róluk:

Tisza, Luka, Bene,
Egye meg a fene!

Nagy gabonauzsora-pör. Vésztőn nagy gabonauzsorapör folyik, a melyben a fél falu érdekelve van. A pör egyik vádlottját, Rosenberg Mártont Czirják István elkeseredésében három lövéssel súlyosan megsebesítette, mert Rosenberg 48 frtot adott neki, a miért 100 forintot követelt.

Nincs elég tanító. Már évek óta általános a panasza, hogy kevés a tanító. Ezen a bajon a közoktatási miniszter úgy akart segíteni, hogy rendeletileg megengedte az óvónőknek alkalmaztatását is a népiskolában. Ez az intézkedés azonban nem vált be nemcsak azért, mert csak kis mértékben csökkentette a tanítóhiányt, a melynek természetes oka abban keresendő, hogy ifjaink idegenkednek a tanítói-rögös pályától, melynek sok a szuró tövise. A 300 frtos minimális tanítói fizetésnek lehet tulajdonítani, hogy

Tolnamegyében több községben tanítóhiány van, 20 helyen pedig a népnevelés kárára képesítetlen tanító működik.

A mikor a muzsikus mulat. Görbe éjszakája volt a minap Kratochvill József cseh muzsikuskak. Jó későn hazabotorkált a székesfőváros egyik külterületén levő Lehel-utezába és nem gondolta, hogy puha ágya helyett a főkapitányság börtönében fogja kialudni mámorát. A mint ment-mendegélt, eszébe jutott, hogy pálinkára szomjazik. A részegek macasságával bezörgetett a legelső ablakon.

— Hé, koresmáros, pálinkát.

A házbeliék kifutottak az utezára és el akarták tuszkolni a muzsikust, de csak megint visszavert. Katona Antal kocsis erre fellökte. Most már dühös lett a részeg és revolvért rántott az összese-reglett emberekre. Háromszor sütötte el a revolvért, de csak egy golyó talált. Katona sebesült meg bal mellén. A lövések zajára rendőr érkezett, a ki be-kisérte Kratochvillt.

Öngyilkos bányaigazgató. Berger Izidor orsovai bányaigazgató öngyilkos kísérletet követett el a mult szombaton. A bányaigazgató — belehalt belső sérüléseibe, a melyeket a mérge okozott. Most már kiderült az is, hogy a társulat pénztárát és könyveit nagy rendetlenségben hagyta hátra.

Orvtámadás egy tanító ellen. Gázsó Mihály bélabányai tanító este egy nyolcz óra tájban csöndesen olvasgatott szobájában az asztalnál. Egyszer csak két lövés dördült künn a ház előtt: a golyók, bezuzva az ablakot, a tanító feje mellett süvitettek el és a falba furódtak. A tanító a házbeliékkal együtt rögtön kifutott az utezára, de a gonosztevő már elmenekült a sötétben. Hogy ki volt és hogy miért akarta a tanítót megölni, nem is sejtik.

Vadászaton. Vadásztársaságban szájról-szájra jár most a következő megtörtént eset. Két Nimród balag a határban. Egyszer csak megáll az egyik.

— Te!

— Hallom.

— Nézd csak, ott látok valamit.

— Mit?

— Valami sötét van a bokorban. Csak azt szeretném tudni, hogy vad-e az, vagy hajtó.

— Tudod mit?

— Mit?

— Czélozz rá; ha eltalálsz hajtó, ha nem találsz el, — vad.

Öngyilkos főszolgabíró. Pápáról írják lapunknak, hogy Végh István pápai főszolgabíró december 27-én este föbelötte magát. Az öngyilkosság oka azokban a rendellenességekben keresendő, melyek a veszprém megyei árwapénztárnál előfordultak s melyek miatt Kolozsváry alispán Pápán a főszolgabírónál is éppen akkor vizsgálatot tartott.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A földi kutya.

Furesa kis állat az, a melyet mai képünkön bemutatunk. Hirből sokan ismerik a gazdák közül, de azt hisszük, kevésnek volt alkalma személyesen is látni. A földi kutya a höresöghöz hasonló rágesáló állatka, a mely a veteményekben nagy károkat képes okozni, ha nagyon elszaporodik. Szerencsére ez

lönböző növényi részekből, gyökerekből, magvakból négy vékányi mennyiséget talált. Az éléskamráján kívül rendesen még egy fazékalaku gödör is van a veremben, a mely puha fűszálakkal kibélelve a földi kutya vaczkát képezi.

A földi kutya a föld alatt jártában-keltében túr és éppoly földturásokat képez, mint a vakond. Kártékonyága éppen abban áll, hogy a növényeknek a föld alatt lévő gyökereit rágesálja meg és hordja fészkebe.

Pusztítani kiöntéssel nem lehet. Legföljebb mérgezett növényeknek a fészkebe való dobálásával vagy szénkénnel való kifüstöléssel.

Földi kutya.

az állat, a mely a mult évben és az idén is, különösen Csanád és Csongrád megyékben nagyobb számban előfordult, kiveszöben levő állatfajta és így kártételétől nincs sok okunk félni.

A földi kutya valamivel kisebb a höresögnél, szürke színű, tompafejű, szemnélküli, teljesen vak, erős rágesáló fogakkal bíró állatka, mely egészen a föld alatt éli le világát és a föld fölé csak éjjel jön ki néha, ha táplálékot keres. Tápláléka növényekből áll s különösen szereti a gyökeres répaféléket, továbbá a hagymát.

A földi kutya a föld alatt számos járattal bíró fészket készít magának, a melyben a táplálékát összegyűjti. Egy ily veremben Petényi Pestmegyében kü-

A viktória-borsó termeléséről.

A viktória-borsó egyike a legkitünőbb borsó féleségeknek, amely mának és zöldtakarmánynak egyaránt termelhető. Az összes borsó féleségek, a melyek közé a viktória-borsó is tartozik, bizonytalan növények és nem ritkán következnek be az az eset, hogy megfelelő talaj és éghajlati viszonyok dacára, egy meleg és nedves esztendő a magtermést teljesen meghiúsítja.

A viktória-borsó meleg, száraz, jól megmunkált homokos, agyagos vagy meszes talajt igényel. Sem a nedves, sem pedig a mézmentes talajt nem szereti. Miután az éjszakai fagyok iránt érzékeny, 14—15

C^o közepes nyári hőmérsékletet igényel. Mindenütt, ott, a hol ezen röviden felemlített viszonyok nincsenek meg, kielégítő magtermés nem is várható és jobb is az ilyen esetekben a borsó termelésétől magtermelés szempontjából elállani.

Ha takarmánynövénynek termesztjük, kevésbé kedvező viszonyok mellett is termelhető, de az eredmény ebben az esetben bizonytalan. Sokkal jobb minden körülmények között, ha takarmányt akarunk termelni, a borsót keverékben vetni. Magában vetve ugyan jó zöldtakarmányt ad, de az állatok szivesebben eszik, ha más növényekkel keverve nyújtjuk. Azonkívül sokkal nagyobb termést nyújt más takarmánynövényekkel keverve.

Ha meggyőződünk arról, hogy úgy a talaji, valamint az éghajlati viszonyok megfelelőek s így biztonsággal jó magtermés várható, akkor a viktória-borsó termelésének semmi sem áll útjában. Legcélszerűbb, ha a vetésforgóban két gabona között áll, de trágyázott kapásnövény után is vethető. A talajt ősszel jól megmunkáljuk és gyengén meg is trágyázható friss vagy szalmás istállótrágyával, különösen ajánlatos a mészszegény talajokon. Tekintettel a borsó nitrogénygyűjtő képességére, az istállótrágyázás teljesen el is maradhat, ha azonban a talaj már eredetileg nem tartalmaz ásványi tápanyagokat kellő mennyiségben, hogy a borsó jól tenyészessen, az esetben jó ásványi trágyákat a talajnak juttatni. Tiszta chilisalétrom-trágyázás inkább káros, mint hasznos. Célszerűbb már az ősszel 150 kgm. szuperfoszfátot és 250—300 kg. kaintot kat. holdankint alkalmazni.

Ha a szántóföld tavasszal eléggé megszikkadt, könnyű boronával megboronáljuk és ekkor történhetik a vetés. Evvel nem nagyon tanácsos, különösen ott, a hol késői fagyoktól lehet tartani, sietni. Mert a borsó április hó végén, sőt még május elején is eléggé korán kerül e talajba. Ha magtermelés szempontjából sorba vetjük, legmegfelelőbb a 30 cm.-nyi sortávolság. A vetési mód és a talaj minősége szerint holdankint 80—120 kg. vetőmag szükségeltetik. Silányabb minőségű talajon célszerű sűrűbben vetni. A vetés után a földet alaposan meghengereljük és ha a növények 10 cm. magasak, megkapáljuk, a mi azonban csak a sorbavetettnél lehetséges. Az aratást akkor kezdjük meg, ha az elsőben kiképződött hüvelyek megsárgultak. Nem jó arra várni, míg a későbbben képződött hüvelyek is sárgák, miután ezáltal a minőség lesz befolyásolva.

Nagyon erőteljes talajokon, a hol a borsó megdülésétől lehet tartanunk, zab vagy nyári rozs keverékével vetjük. Vetőmagul ekkor sulyban kifejezve $\frac{2}{3}$ -rész borsót és $\frac{1}{3}$ -rész zabot vagy rozsot vessünk. Ezáltal a megdülés folytán beálló hátrányokat némileg elkerülhetjük.

Ha a viktória-borsót takarmánynövénynek, különösen ha zöldtakarmánynak vetjük, ritkán történik ez magában. Itt mindenesetre ajánlatos a ke-

verék. Ennek az összeállításánál arra ügyeljünk, hogy csak olyan növényeket válogassunk össze, a melyeknek tenyészideje nem nagyon különbözik egymástól.

Ajánlatos volna pl. a következő keverék holdankint: 50 kg. viktória-borsó, 15 kg. homoki borsó, 25 kg. bükköny, 20 kg. csillagfürt, 15 kg. zab vagy tavaszi rozs. Vethetünk ezen keverékhez még néhány kilogramm tatárkát, mely bár gyorsan nő, nem válik a keverék ártalmára. Ezen keverék vetésénél mindazon körülményeket figyelembe kell venni, melyek a viktória-borsó magtermelésénél is mérvadók, csak a vetést kell sűrűbben eszközölni; 18—20 cm. sortávolság tökéletesen elegendő. Az időjárás befolyása ez esetben természetesen más. Míg a meleg és nedves időjárás a magképződésre feltétlenül ártalmas, addig itt, éppen ilyen időjárás által tömeges zöldtakarmány képződik. Kaszálását a viragzás kezdetén eszközöljük. Jó esztendőkből ily keverék holdankint 180 métermázsa zöldtakarmányt adhat.

A repcepogácsáról.

Az olajnyeres végett kisajtolt repcemagból visszamaradó rész repcepogácsa néven mint beceses abraktakarmány ismeretes már régóta. Ma azonban már más magvak után nyert pogácsák is nagyobb szerepet játszanak az állatok takarmányozásánál, azonban a repcepogácsa mégis a legkedveltebb, leginkább keresett abraktakarmány. Éppen ez okból nem lehet csodálkozni azon, hogy a repcepogácsát gyakran hamisítják vadrepeze és vadretek-maggal, de mindenféle gyommaggal is. E hamisítás kettős okból káros; egyrészt, mert a közébe préselt idegen anyagok és gyommagvak tápértéke csekély, másrészt mert az ép gyommagvak tápértéke csökken, az állat belein áthaladva is megtartják és a trágyával a szántóföldre kerülve, azt elgyomosítják.

A friss olajpogácsa szép zöldessárga, emészthető proteint 25—26%-ot, légenymentes vonatanyagot 22—25%-ot, zsírt 7—8%-ot tartalmaz, a melyek mind beceses állati tápanyagok; ezeken kívül sok benne az ásványi anyagok közül foszforsav és mész. A repcepogácsa értéke a zsír- és proteintartalom szerint változik, értékére nagy befolyással bír az, vajjon gyommentes-e vagy sem. Ez okból a repcepogácsát mint általában az olajpogácsaféléket, ha kereskedésből vesszük, szavatossággal kell megvásárolni és valamely vegykimértleti állomásnál a szavatolt tápanyagtartalom ellenőrzése végett megvizsgáltatni. A repcepogácsát különösen hizó ökröknek tanácsos adni, a melyek részére a napi és darabonkénti adag 2 kg. szokott lenni, erős munkát végző jármos ökröknek is tanácsos adni $1\frac{1}{2}$ kgot; tehéneknek azonban 1 kg.-nál többet nem célszerű adni, kivált ha mustármag van a pogácsában, mert főleg beázta adva az állatoknak, utána a vaj csipős ízt kap. Hizó juhoknak és sertéseknek, utóbbiaknak főzve, darabonként $\frac{1}{4}$ kg. adható.

Kérő a zárdában.

MULATTATÓ.

A betyár Szilveszter-estéje.

— Egy vén színész naplójából. —

Irta: Hegedüs András.

Istenverte kurucz időben indultunk utnak Szilveszter napján reggel M. városából új állomásunkra. Négy órai utnak mondták a fuvarosaink jó időben ezt az utat; később azonban, mikor már délre járt az idő, visszakapáltak. János, a főfuvaros, azt mondta, hogy hej-hej komédiás urak és asszonyok, de bolond ez a maguk mestersége, hogy éppen ilyen bolond időben kell hurezolkodniok. (A hó olyan sűrű és apró pihékben esett, hogy a tőlünk 15–20 lépésre haladó első kocsinak csak halvány körvonalait láthattuk.)

A vén haresabajuszu fuvaros nagyon keserű hangon mondta ezeket. A direktorunk, a ki már az új állomásunkon beszédett előlegekből fizette ki a hátralékos kosztpénzt, szálláspénzt az M. város vendéglősnél, ugyancsak megijedt a fuvaros keserű hangjának hallatára.

— Tán eltévesztették kendtek az utat!

— Majd hogy nem úgy van főkomédljás uram!

— szólt lemondólag intve kezefejével az öreg fuvaros.

— No szépen vagyunk!

A komikus, a ki eddig Mátyás és Nagy Lajos királyok köpenyébe duplán behuzódva, vígan énekelte az összes általa ismert kuplékat és egyéb bolondos dolgokat, nyomban elhallgatott. Szegény fiu, a meleg forralt bor biztató reményében tartotta jó hangulatban a truppot, de a mikor hallotta, hogy tán öreg estére eljutunk oda, a hova különben délre kellett volna, elszontyolodott egészen.

Keserű a színész kenyere... De most édes lett volna a keserű is. Nem ettünk reggel óta s nem volt semmi elemózsia készletben a garderobban. Bealkonyodott az idő. A napot pedig nem is láttuk még; fuvarosaink rövid tanácskozás után, melynek jó része abból állott, hogy jobbra-balra integettek az ostoruk nyelével, megállapodtak abban, hogy visszafordítják a — karavánt.

Aggódva kérdeztem a haresabajuszu vén fuvarost a megállapodásuk felől.

— Hát kéröm, azon tanakodtunk, hogy minekutána már az ut felit megtettük, de még ezután jön az ut göröngyösebb vége, nehogy fölfordítsuk ezt a sok festött holmit, mög festött arczu dámát északának évadján, a mikor még a rossz kutyát is kiverni, hát möghumunk*) valamelyik pusztai csárdába. A csöngölei csárda két órajárás, de a pálosi az

*) Alföldi kifejezés, mely éjszakai pihenőre térést jelent.

közelébb van, az a hiba, hogy nagy betyár-tanya az mostanság. Tom, nem mernének az urak ott éjjelezni?

— Üsse kő! — mondtuk — nem félünk mi a betyártól, eljátszottuk mi már az ő szerepét sokszor.

Csóváltgatta az öreg a deres fejét nagyon. A nőknek persze nem mondtuk, hanem kiadta a direktorunk a kocsisoknak, hogy egy-egy pengővel többet kapnak, hajnalhasadás után aztán utnak indulunk újra.

A fuvarosok is, meg a lovak is jobban tudták az utat úgy látszik a csárda felé, mint a mi állomáshelyünk felé. Alig egy óra mulva már bent ültünk a pálosi csárda enyhadó meleg kemenczéje mellett s rövidesen körülültük a csárdásné által főzött nagy bogrács bürgepörköltet.

Az öreg csárdás nagyon szapora beszédű ember volt, elmondta a Fátyol Pista és az embereinek legutóbbi csinait apróról-apróra.

— Ma nem jönnek ide, nyugodtak lehetnek az asszonyok is... Mer nagyon szeretik ám a Fátyol Pista emberei a fehérnépet...

— No itt ugyan csalódás éri őket! — mondta némi guynyal az intrikus, végignézve a társulat női tagjain, a kik az egy Lenkeyné kivéve, mind jóval tulnan voltak már a három X-en.

Az öreg csárdás lassabban folytatta:

— Most a pálosi bérlőnél vannak! Nagy vendégség van ott, gazdag kereskedők vannak ottan lánynézőbe; három egyszerre, mer' három eladólány van ottan. A gulyások azt mondták Fátyol Pistának, hogy nagy móring-pénzzel*) jönnek, hát a Pista nem akarja, hogy a bérlőt gazdagítsák vele; jobb lesz az nekik.

Jó karczosa volt az öreg csárdásnak, hamarosan megeredtek a nyelvek s éjjél felé ugyancsak hangos volt a csárda. Két cigányt is előkerített a csárdás valahonnan és Szilveszter-esténk egész vig-nak ígérkezék.

Rövid idő mulva aztán hamisítatlan „csárdai jelenetnek” voltunk tanui. Fátyol Pistának megérkeztek a társulat női tagjainak nagy rémületére. Bevágták a csárda ajtaját a puskatussal éppugy, mint az a „Betyár kendőjében” előfordul. Az öreg csárdás nekik is szolgált izibe egy bogrács bürge pörkölttel, a mit mikor bekebeleztek, korszószámra itták az italt. Négyen voltak, miud szép, szálas, barna-arczu legény, 20–25 esztendő közt. A harmadik, negyedik kanecso bor elfogyasztása után megtört a jég a kétféle társaság közt, összebarátkoztunk, összekocintottunk. A nők, látván a jóképű betyárgyerekeket, kénytelen-kelletlen tánczra is perdültek velük. Lett olyan heje-huja, a milyen még nem volt a pálosi csárdában.

A falióra éjfél utött...

— Vége a Szilveszternek, a vén apónak, ujesztendő van! — szólt egyikünk.

*) Móring-pénz = nászajándék.

Fátyol Pista leborult e szóra az ivóasztalra s elkezdett zokogni, sirni, mint egy kétesztendő kölkök.

Mikor a többi betyártól kérdeztük az elérzékenyedés okát, megmondták, hogy Fátyol Pista most 24 esztendő, Szilveszter-éjjel éppen éjjélkor született árván, mer' a szülőanyja nyomban kilehelte a lelkét, — az apját meg senki sem tudta, hogy ki lett légyen.

Egyszer csak felrugta az ivóasztalt a betyár, talpon termett s hozatta a bort a csárdással korsószámra. Rákezdett azokra a betyárnótákra, amelyek hallattára betyár szeretne lenni a legbecsületesebb ember is.

Mire hajnalra járt az idő, Fátyol Pista társai már eláztak egészen; a söntés oldalán, asztal alatt feküdtek mind a hárman. Csak Pista bírta még a mulatozást. Amikor pedig a vén a csárdás ijedten adta neki tudtul, hogy a lovas zsandárok megérkeztek, kivette Fátyol Pista a szüre ujjából a pisztolyát s mellen lötte magát. Nem halt meg nyomban, hörgött még mikor a zsandárok megérkeztek is.

— Árva voltam születésemtől fogva. Ma öltem meg a 13-ik embert születésem napján . . . tudom hogy ugy se lenne becsületos végem . . . Kilehelte

a lelkét a betyár, társait pedig könnyü szerrel vassalták meg a zsandárok.

Ilyen volt a betyár Szilveszter-estéje 25 évvel ezelőtt.

1848 végén.

— Visszaemlékezés. —

Igaza van Petőfinek, kinek legelső költeménye 1849-ban ez volt:

„Európa csendes, újra csendes,
Elzugtak forradalmi . . .
Szégyen reá! lecsendesült és
Szabadságát nem vivta ki“.

Igaza volt! Már 1848 vége felé csaknem egész Európában megcsillapodtak a szabadság-mozgalmak. Az önkény majdnem mindenhol győzött. A hatalomnak béke és rend után sovárgó bajnokai diadalittasan köszöntötték a győztes reakciót.

Bécs bevétele óta Ausztriában is halotti csend volt. Az új miniszterelnök: Schvarzemberg herceg nyíltan kimondá, hogy Ausztria minden fajt, nemzetet és népet egy államtestté szándékozik „kögíteni“.

E siri esönd közepette kezdődött tulajdonképp

A kis kotnyelesek.

hazánkban a titáni küzdelem. Ekkor fegyverkezett legjobban az elárvult magyar:

Magára hagyták, egymagára
A gyáva népek a magyart;
Láncz esőrg minden kézen, esupán a
Magyar kezében cseng a kard!

Igy ír azokról a legendás időkről Petőfi. 1848 december harmadik része kiesinyben visszatükrözé a nemzet egész küzdelmét. Karácsony hetében művelt esodákat Bem apó. Ekkor küldték Erdélybe a vaserélyü Beöthy Ödönt: ekkor ütközött meg Dobay és Riezkó Csucsánál Baumgarten ezredessel; Kemény Farkas és hős társa Kiss Sándor pedig Sibó mellett a gazgyilkos Mikással. Ekkor bocsátotta ki Ormai Norbert, a későbbi vértanu felhívását, egy honvéd vadászvezred alakítása iránt. Kossuth pedig ismeretes híres harezi szózatait adta ki a magyar néphez. Kétszázezer ujonezot kér a nemzettől. A mozgalmas életü Gál Sándor sem pihent, hanem karácsony péntekjén megtámadta az osztrák tisztektől vezetett szász és oláh felkelőcsordát Miklósvárnál és kiverte Háromszék határából. A következő napon Bem apó verte meg Dézsnél Jablonski osztrák ezredest és vonult be az ünnep másodnapján Erdély fővárosába, Kolozsvárra.

Es ha hozzáteszszük, hogy ugyancsak ekkor Ferencz József az ifju császár Olmützben Stadion ellenjegyzésével Rajacic érseket partriakává nevezte ki, Suplikatz császári tábornokot pedig megerősíti a szerb vajdaságban, nagyon megdöbbenünk azon, hogy ez események után ötven esztendővel ujból oly karácsonyra virrad a magyar, a midőn Kriegharmert nevezik ki Szent-István-rend vitézeül, s Bánffy Dezső az uralkodó bizalmával mer dicselkedni.

Vajjon nem a 48-ik év végén lefolyt eseményeket álmodjuk-e mi most át? Átálmodjuk a magunk baját, nyomoruságát ma, midőn Németország egysége helyre van állítva, a midőn Franciaország ujából köztársaság, a midőn Olaszország egy és független.

Csak nekünk nem hozott szabadságot a kis Jézus az ötvenéves fordulón.

Képeinkhez.

Kérő a zárdában. Nevelőbe, zárdába adták az árva kis leányt, hogy ott az asszonyi tudásban, szeretetreméltóságban kiképezzék a jólelkü apácák. De a kis lány bármennyire eldugták is, már szemet szurt egy deli legénynek, aki életpárjául választotta. A leány apjának tetszik a frigy, de jó és okos szülő léttére bár előzetesen beleegyezését adta, a döntést mégis a leányára bizza. A völégényjelölttel tehát a zárdában keresi fel a leányát, hogy megkérdezze, akar-e felesége lenni annak az ifjunak, aki ugylát-szik ezt már félig tudja is, mert már a háta mögött tartott bokkrétát is készen tartja, ha „igen“ feleletet nyer. A leányka lesütött szemmel, édes mosolygással

tétovázni látszik és az apácának kell biztatnia a válaszra, melyet a reményteljes ifju vár. A leányka felelete kétségkivül: „igen“ lesz, hogy azzal az apát, az ifjat és magát a leányt is boldoggá tegye. Ezt a jelenetet ábrázolja Margittay Tihamér kiváló művészünk gyönyörű képe.

A kis kotnyelesek. A kis gyermekeknek nincs nagyobb örömük, mint ha a nagyok dolgaiba belekotnyeleskedhetnek. Nagyok dolgaival foglalkozva, magukat is nagyoknak képzelik, akiknek minden szabad, akiknek nem kell mindenre úgy ügyelniök, hogy helyesen eselekedjenek. A mi képünkön is a Gyuricza, meg a Juliska egy nagy rézfazékhoz jutva, óvatosan emelik föl a fedelét. Mi van benne? Talán valami jóféle lekvár, amiből torkoskodhatnak, kis pofácskáikat fülig bemaszátolva. De lehet hogy üres. Am ez nem rontja a kedvüket, mert akkor is lehet használni egy jó nagy fakanállal takarodót verni ki rajta, hogy másfelé nézzenek, jobb dolgot kutassanak, amiben egy kis torkoskodnivalót találjanak. Ez még mindig ártatlanabb multság, mint a gyufa, melyett a kis porontyok szintén kikezdenének, ha hozzájutnának.

Lapunk 51. számában közölt számrejtvény megfejtése:

**Még áll a domb s én állok a felett,
Játszik velem a bűbajos képzelet.**

Helyesen fejtették meg: Tallósi gazdakör, Németh János, Serák Antal, Selymes Péter, Horvát Károly, Császár Ferencz.

A sorshuzásnál Németh János ur (Kolozsvár) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór „Az új földesur“ ezimü regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Az új év alkalmából számos előfizetőnk jó kívánságainak közlésével tisztelt meg. Ezek valamennyiére külön nem válaszolhatunk. Azért fogadják ezuton kifejezett köszönetünket és jó kívánságaiknak viszonzását.

Seres Károly urnak. A hentesiparos községi bíróvá szintén magválasztható és a megválasztott köteles az 1886. évi XXII. törvényezikk 71-ik §-a értelmében a birói tisztet elvállalni, ellenkező esetben a 100 frt bírság megfizetésére kötelezhető, mert a hentesiparos is époly polgár, mint bárki más. Ha azonban a birói tiszt viselése az illetőre nézve terhes, ugy a megválasztatása után indokai felsorolásával leköszönhet, azonban a birói teendőket az új biró megválasztatásáig viselni tartozik. — **T. Gy.** urnak. Andrée északsarki utazónak teljesen nyoma veszett. Minduntalan merülnek fel hírek, mintha nyomára akadtak volna; azonban e hírek mindig valótlannak bizonyulnak. Különben előre látható volt, hogy bátor vállalkozása, egy gyöngye léghajón az északi sarkra jutni, csak a vállalkozó vesztét fogja okozni. Jó kívánságait

köszönjük és hasonlókkal viszonzjuk. — **Dezső István** urnak. Sorsjegyei felől a huzás után értesíteni fogjuk. Addig tessék türelemmel lenni. Köszönjük szives gondoskodását lapunk irányában. A „*Független Ujság*” csak magyar nyelven jelenik meg. Ha mindenki oly lelkes hívünk volna mint ön, akkor valóban hamar diadalmaszkodnék az ellenzék kis tábora a pénzen összevásárolt sokaságon. — **Juhász József** urnak. Sorsjegyeiről a huzás után fog értesítést kapni. Csak szerezzen új előfizetőket így fogunk együttesen erősödni. — **Gelléri Sándor** urnak. 1. Igen a ripária nem minden talajban áll ellent a filoxerának. A köves talajokban ripáriába ojtott új szőlő kipusztult már. Példa rá a Balaton-vidéke, ahol e miatt most már európai vesszőt ültetnek és azt szénkénegezéssel védik meg a filoxera pusztításától. 2. Szőlőjében méhest nem állíthat föl, mert a méhek a szőlőben sok kárt tesznek a szőlő érésekor. A méhes fölállítását a hegyközségi előjáróság, vagy ha ilyen még nincs, úgy a községi előjáróság eltilthatja. 3. Sorsjegyeiről legközelebb fog értesítést kapni. — **Ifj. M. J.** urnak. A negyvennyolczas volt honvédeknek a kerületi honvéd-egyesület útján a m. kir. miniszterelnökséghez kell segélyért folyamodniok. Legjobb volna, ha az illető Lakatos Miklós függetlenségi országgyűlési képviselőhöz fordulna, a ki szívesen ad ebben felvilágosítást. 2. Költségét nem hozhatjuk. Nagyon is mesterkélte. Ötven évi reménytelen szerelem után a szívnek már nincsenek ily hő érzelmek. 3. Bélyegét a mentőknek adtuk. — **Kerekes László** urnak. Az ön által felpanaszolt eset sajnos nagyon is gyakori. Vízjogi törvényünk semmi oltalmat sem nyújt, hogy az ártéri érdekelttségbe bevontak tulterhelve ne legyenek és különösen a kisbirtokosokat, akik legkevésbé tudnak magukon sejtetni, legjobban megterhelik. Mivel a társulat önjogulag és saját hatáskörében intézkedik, csak a társulati igazgatóság segíthet a baján, vagy legfeljebb a földmívelésügyi miniszterium, ha oda panaszt tesz. A képtalányt nem fejtette meg helyesen, bár igaz van, hogy Bánffy vágja az alkotmányt, de azt hisszük, ez mégsem fog neki sikerülni. — **Simonffy Gábor** urnak. Köszönjük szives érdeklődését, melyet lapunk iránt tanusít. Igazi eredményt csakis akkor fogunk elérhetni, ha sok olyan jó barátunk lesz, mint ön. A küldött történetet megkaptuk. Kérjük sziveskedjék értesíteni, hogy eredeti munkája-e az, vagy pedig valamely már régebben megjelent munkának másolata? Egyelőre kis türelmet kérünk, míg átolvassuk. Most nagyon sok a dolgunk. — **R.** urnak. A congré alapon készült közimunka tisztítására nézve mást nem javasolhatunk, mint hogy küldje fel valamely vegytisztító intézethez, talán Kovald Péter vegytisztító gyárához (Budapest Szövetség-utca.) — **K. J.** erdőőrnek. Hogy fia abba a gyárba bejuthasson, arra nézve mi lépéseket nem tehetünk, ajánljuk azonban, hogy fia jelentkezék a gyár igazgatóságnál a fölvetel végett. Ha most a fővárosban tartózkodik a fiu, a jelentkezés költségbe nem kerül. — **L. J.** urnak, Pécs. Az előfizetést kézhez vettük. — **P. J.** urnak, Mező-Panit. Rendben van.

P. J. urnak, Kutas. Lapunkat mindég pénteken reggel adjuk postára, reméljük tehát, hogy pontosan fogja kézhez venni.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, december hó 29-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) Buza 76—81 kg tiszavidéki 10.05 frttól 10.80 frtig, pestvidéki 10.00 frttól 10.75 frtig, fehérmegyei 10.05 frttól 10.80 frtig, bácskai 10.30 frttól 10.60 frtig, bányási 9.85 frttól 10.60 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.15 frttól 8.30 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.10 forinttól 6.40 frtig, égetni való 62—64 kg. 6.70 frttól 7.50 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 7.70 frttól 8.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.70 frttól 6.05 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.55 frttól 5.60 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	16.60	16.00	15.40	14.70	14.00	13.50	12.20	10.00	5.50

Buzakorpa, finom 4.00-4.10, durva 3.90—4.00 trtzsákkal együtt

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörér* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 275—295 frtig; *gyenge minőségűért* 210—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű.* mm.-ként élősulyban 32—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középminőségű* 29—32 frtig. *Fejős tehén, magyarfajt* 28—30 forintig, *tarka* 23—24 frtig mmként. *Élő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 32—46 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 45—62 kr.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.80—3.50 frtig, *kacsa* 2.40—3.00 frtig, *tyúk* 1.10—1.40 frtig, *csirke* 65 kr.-tól 120 krig, *kappan* 1.50—2.40 frtig, *pulyka* 3.00—5.00 frtig.

Egyéb magvak: *mák* 38—40 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 5—5.30 frt, *lencse* 8—9 frt. *borsó* héjas 8.00—12.00 forint, *köles* 4.25—4.50 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repce* 12.75—13.00 frt. *lóhere* 45—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.10—3.20 frt, *muhar* 2.50—3.50 forint, *zsupszalma* 1.40—1.60 frt, *alomszalma* 1.20—1.30 frt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 18.00—19.00 frt, *feljavított juh* 14—17 frt, *kiverő juh* 7.00—11.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 3.80—3.90 frt. *Szalonna* 58—62 krajczár. *Vaj* Ia. 110—120 kr., *IIa.* 70—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—65 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 19.0—2.25, *rózsa* 1.30—1.80, *közönséges* 1.10—1.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, *hüvelyes paprika* 20—30 frtig métermázsánként.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 60—60½ frt.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgként 84—92 frtig, *tehnébőr száraz* 84—92 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, *tehnébőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. *Juhbőr* gyapjas, páronként 32—34 frt.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Szőcséplők

Pontos cím:

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.**

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnökök: Teleki Géza gróf. Alelnökök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrásy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Páspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauchal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajándékkal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapest, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.**

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

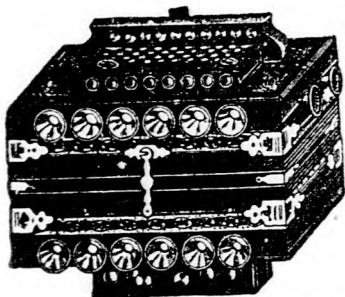
HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

BUDAPEST, II., Lánchíd utca 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről, czimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legutányosabb árban szállítanak.

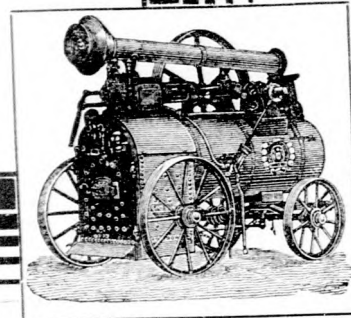
A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyarában készült **gőzcséplő garnitúrákat** „Compound” **lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű **gazdasági gépet**, **földmívelési eszközt**, **jól kijavított lokomobilokat** és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek.

Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési czélokra. Massey-Harris elsőrangú **aratógép** gyárának képviselője. Szőlő-permetezők és szénkéreg fecskendők.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A magy. királyi

államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32.

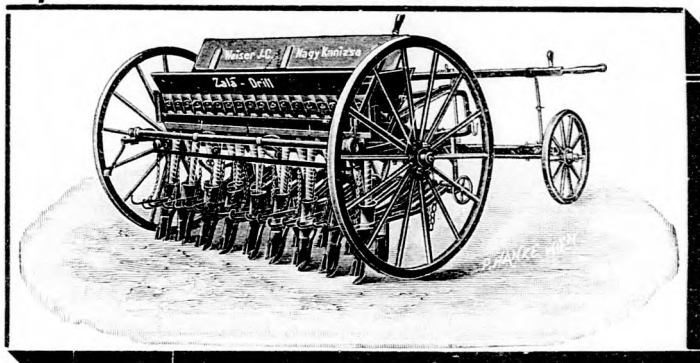
Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzeséplőgarnituráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült **szalmakazalozó-gépeit**, **gőzkukoriczamorzsolót**, Stibor-féle **kőfűrészait**, **kaszáló- és aratógépeit**; továbbá Sack-féle **ekéit**, **vetőgépeit**, **boronáit** és egyéb gazdasági gépeit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

WEISER J. C. gazdasági gépgyár és vasöntöde NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépe a

ZALA-DRILL.

KITÜNTETVE: 1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első díj: *állami arany érem*. Lévai nemzetközi vetőgépversenyen, első díj nagy üzemre: *arany érem*. 1898. Marosvásárhelyi kiállításon: *első arany díj*. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen: első díj: *arany érem*.

Ajánlja továbbá: Perfecta, meritő korongos sorvetőgépeit, egyetemes egyes és kétvasú aczélekeket, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes szerelvényeket, összes talajmivelő eszközöket, szénagyűjtőket, darálókat, járgányokat, rostákat és egyéb gazdasági gépeket.

A legújabb amerikai „Planet jr” rendszerű kézi kapáló és töltőgéte ára 10 frt.

✻ **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** ✻

Karikás János amerikai kalandjai

képekkel díszített könyvének maradványaiból

Karikás bácsi végeladást rendez,

minek következtében a könyvet a „Független Ujság” előfizetői 50 kr. helyett, **25 krajczárért** rendelhetik meg a „Független Ujság” k adóhivatalánál.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, maloméptészet

Budapest, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérügynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (gólyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Maloméptészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmőrlő-malmok teljes berendezését és takarmánycamrák felállítását.

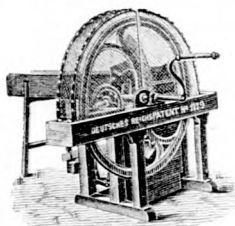
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, V., Váci-körút 52.

Előre boesátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű *egyetemes és többvasu ekéimen* kívül sík és dombos talajra egyaránt különösen alkalmas *sorba- és szóróvető gépeimet,*

**szecskavágó-,
répavágó gépeimet.**

Kézi járgány és gőzhajtásra

járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)

ezelőtt PFANHAUSER & Co.

ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLÖZŐ-GÉPEK)

MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* **BUDAPEST** *

VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.

(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99°/_o

jegecsekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

APÁK BÜNE.

— REGÉNY. —

Irta: **Buday Barna.**

I. RÉSZ.

A világ háta mögött.

A Kárpátok között vagyunk.

A szűk, szeszélyesen kanyargó hegyi uton egy fogat dőcög előre. Jó nagy utat tehetett már meg, ha a lovak fáradt járása, s a rajtuk kiütött izzadság igazat mondanak. Maga a kocsis is jóízűen bóbiskol s amint a kátyuba került kerekek zökkentenek egyet a kocsin, fel-fel riad s keserves, siránkozó hangon kezdi ösztökélni a jámbor paripákat.

A hátsó ülésen egy ifju ül. Alig lehet idősebb 23—24 évesnél, de sápadt arca, komoran néző szemei s lecsüggesztett feje összeesett embert mutatnak.

Csodálatos egykedvűséggel szegezi tekintetét maga elé, anélkül, hogy csak egy pillantást is vetne a vidékre. Pedig itt érdemes volna szétnézni.

A kocsi éppen most ért ki a hegyszorosból s megkapó tájkép tárul fel előtte. Egy völgykatlan nyílt meg az utasok előtt, amelyet köröskörül olajzöldszinű fenyvesekkel borított hegységek szegélyeznek. Tulnan, a zöld bástyafalakon, hótakarta hegyormok tekintettek át, jeléül annak, hogy e helyen a tavasznak a téllal kell megosztania birodalmát. A hegyek tetőjén hosszú, keskeny csikokat húztak a szántóföldek s alább pázsitos legelők vezettek le a patakig, amely a katlant hosszában szeli keresztül.

A patak két partján, girbe-gurba, nagyrészt zsindegyel fedett házikók épültek, azokban egyszerű jámbor emberek laknak, összevéve nem több, mint egy alföldi tanya népessége; ezek is boeskorban járnak s durva daróczkalmét viselnek, amilyen boldogabb vidékeken ponyvának járja meg; azért itt mégis megelégedett emberek laknak.

Ez a falu az egyetlen helység, ameddig köröskörül eltekinthet az utas szeme. De mégsem. A falutól vékony, sárga csik nyulik be a hegyek közé s mintegy három kilométer távolságra vezet. Ha az utas figyelni akarna s előre vezetné tekintetét ez ut mentén, már is felfedezhetne néhány pavillonszerű, apró épületet. Az ott a fürdőtelep.

Ide igyekezett a fogat, de a fiatalember egyszerre megállást parancsolt a kocsisnak, maga pedig leugrott a kocsiról.

„Csak hajtson a szállodába s adja át a podgyászomat. A megérkezésem jelezve van. Én gyalogosan követem.“

Azzal nem véve magához mást, mint az ülés alatt végigfektetett vadászfegyverét, lassu léptekkel indult meg az egyik gyalog uton. A fuvaros utána nézett egy darabon s megcsóválta a fejét.

„Furesa ember — mormogá, mintegy a lovai-

hoz beszélve. — Majd összeesik a gyengeségtől s mégis egy fél napi rázatás után gyalogoló kedve van. Azután egy szót sem szól egész uton, hanem felelet helyett úgy néz az emberre a szurós, fekete szemével, hogy a hátam is borzong bele. De különöseks is voltak a szemei . . . No, ennek sem szeretnék a kocsisa lenni.“

Azzal közibe vágott a lovainak s csakhamar messze elhagyta az ifjut, aki ezalatt öntudatlanul, mint álmokóros haladt lefelé a hegy tulsó oldalán.

Az árboez egyenes fenyők oszlopsorai lassanként elmaradoztak mögötte s a napsugár, mely a sűrűnálló, magassudaru fák között nem talált utat, egyszerre megvillant előtte, barátságosan megcsiklandozta az arcát, mint ha csak kérte volna: „Ugyan emeld már fel a fejedet s nézz körül, mit mutatok neked.“

Az ifju csakugyan kiesett eddigi közönyéből s körül tekintett. A fürdőt már messze elhagyta s az előtte kibontakozó kép ismét újat mutatott. Egy apró, hosszudad katlan nyílt meg itt újra, amelyet lomblevelű fák meg eserjék buja, szeszélyes csoportozatai tarkítottak. Csodaszép színű, ritkán látott pillangók röpködnek itt; a fekete rigók hangos rikoltozás közt pajzánkodnak, míg a magasban hatalmas szárnyas ragadozók egész raja kering. Amint kaján szándékkal közeledik a földhöz egy-egy vadászó fejedelem, a kis szárnyasok ijedten vágják be magukat a eserjék közé, aztán futva igyekeznek tovább állani a lombozat védelme alatt. Az ifjunak közvetlenül a lábai előtt siklanak el: őt alig félik. Mutatja ez, hogy ember ritkán háborgatja e völgyecske esendjét s akkor is jobbadán békés pásztoremberek haladnak át rajta. Mintha a földnek ez a tenyérfi foltja kívül esnék az önzésnek mindent haszonra hajtó birodalmán.

Élő léleknek nyoma sincs, ameddig a szem ellát. Csak amott egy kis tisztáson tűnik elő egy házaeska, amint fehérre meszelt falai kikandikálnak a fák lombjai közül.

Az ifju ösztönszerűleg e házaeska felé veszi útját, mignem közelébe ér. Akkor megáll s fáradtan ereszkedik le egy bükkfa törzsénél. Fejét könyökre támasztott kezei közé fogva, azon egy pontra néz hosszasan.

Ott emberek laknak. Talán egy szerető pár él ott, egymásnak élve és egymásért? Oh, milyen boldogok lehetnek azok

Akik azt mondhatják egymásnak: szeretlek csak tégedet és senkit mást e világon, mert az én egész világom: az te vagy. Micsoda paradicsom lehet az: egy ilyen világban lakni és milyen gyehenna maradt hátra, ha e világ romba dől . . . mint ahogy az övé romba dőlt.

Hogy azt többé senki föl nem építheti . . .

Elveszett és vissza nem varázsolható, és az ifju halálra sebzett szív nem is kívánja vissza többé.

Csak menekülni vágyik, messze, messze menekülni. Hová?

Talán oda fel, amerre a fehér felhőgomoly igyekszik? . . .

Az ifju még egyszer feltekintett a kék ég őszinte arczatába, a magasságok végtelenjébe s aztán lassan felemelte a fegyverét.

Egy fegyverdörrenés.

Pedig abban a kis fehér házacskában sem boldog emberek laktak . . .

Nem is volt oly kicsiny az a ház, mint amennyit a körülültetett fák belőle látni engedtek. Az egyszerű, de szilárd szerkezetű épület legalább négy tágas szobát foglalhatott magában, ami a tulajdonos jómóduságára vallott.

A ház előtt elterült virágos kertecske, folyondárral befuttatott lugásával együtt viszont gyengéd női kezek gondozását árulta el, a magas törzsön nemes rózsafákból alkotott csoportok meg éppen arról tettek bizonyosságot, hogy itt szakértő kertészek az ollója tart rendet.

Most is egy alacsony, tömzsi, 50 év körüli ember buzgólkodik a rózsafácskák között. Ha ez a kertész, akkor az urí fajtájából való. Ruházata legalább arra mutat, de még inkább arcának értelmes, nyugodt kifejezése, leginkább pedig a vidám gondatlansággal megerezett fütyörészés, mi egészen egy ismert operának a dallamára megy.

Ez az ember talán nem mindég metszőkést forgatott a kezében.

Egyszerre nyílik a ház ajtaja s egy magas, karesu természetű leányka lép ki. Alig lehet még több 15 évesnél, de a korán fejlődő gyermekek közül való. Szabadon leeresztett szőke haja csipőjét verdesi; dusabb, felségesebb az minden oroszlánörénynél. És e fejlődmi disz közül bájos, hamvas, piros angyalarcz kándikál elő, mosolygó kék szemekkel. Most ezek a nevető szemek ugyancsak usznak a könnyekben, mintha csak a napsugár viaskodnék a felhőkkel.

A kertész megpihenteti az ollóját.

„Nos, mit hoz nekem, kis menyasszonyom?”

„Nézze Miska bácsi, a Bandi meghalt. Pedig délbén még jóízűen evett s most így találtam a szoba sarkában. Nézze csak!” Szólt a leányka a pityergés felé hajló hangon, miközben egy veréb hült tetemét huzta elő köténye alól.

„Biz ennek vége!” mondá Miska bácsi, müértően forgatván kezei között az ártatlan jószág földi maradványát.

„Hát már most ezt nem lehet meggyógyítani? Hiszen Miska bácsi mindenhez ért.”

„De már ehhez az egyhez még sem értek, lelkeim Ilonkám. Mert ennek ugyan löttek. Ki tudja, hol utazik azóta a lelke a kis bolond jószágnak. Azt én vissza nem tudom hozni többet. Hanem soh' se busuljon, fogok helyette egy másik verebet. Az lesz csak az igazi. Az, fogadom sohasem szalad a pamlag alá, hogy tollseprőkkel kellessék előkönyörögni, hanem mindég ott fog ülni az urnője vállán. „De most tessük ám el hamar ezt a mi halottunkat, nehogy „valaki észrevegye.”

„Tudom én, hogy ki az a valaki.” Szólt most kisévartatva a leány, mialatt Miska bácsi néhány kapahán-

tással elkészítette a kis halott sircödrét egy rózsfa tövében. Valódi nemes thearózsa lesz a sircfája, meg lehet vele elégedve.

„Miért van az — folytatta a leányka — hogy az én apám előtt titkolni kell a halottakat. A multkor is egy hélig magyarázgattuk, hogy tünt el a Bodri, merre szaladt, hogy kerestük, de meg nem találtuk. Pedig aznap este temettük el szegény fejét egy vadkörtefa alatt. Hogy ezt az én apámnak nem szabad tudni.”

Miska bácsi ekközben gondosan betakarta a sircödröt.

„Most pedig, rozsám, aranyom, — szólt felelet helyett, — fel a fő s ha kérdi valaki, hol a Bandi? — hát biz az elrepült, úgy elrepült a kis hamis, még azt sem mondta: befellegzett.”

„Azt csakugyan nem mondta.”

„No lám. Akkor a tiszta igazságot mondjuk, csak hogy persze egy kicsit görbén.”

Ekkor a leány figyelme hirtelen a kert tulsó vége felé irányult. Egy közép-termetű, éltés nő közeledett onnan; finom metszetű arca még a javakorbéli aszszonyé volt, de hajfürtjei már hófehérek. Lehetett gondolkozni róla, hogy e fön a késői fiatalság s a korai aggság jelei közül melyiknek van igaza.

Ilonka elibe futott.

„Képzeld anyám, a Bandi elrepült. Még azt sem mondta, hogy befellegzett.” Adta elő a jól megjegyzett koholmányt, de már akkor majdnem pityergőre fogta a dolgot.

„Hát elrepült a Bandi s ez neked bánatot okozott ugy-e? Szólt a nő. No csak ne sirj azért. Majd szép virágot ültetünk a sirhantjára s azt ápolni fogjuk, öntözni fogjuk. Amiért olyan rossz volt az a Bandi, hogy elrepült tőled.”

Csak egy tekintetet kellett rá vetni az anyának, hogy mindent tudjon. Amilyen jól tudott hazudni az ő kis lánya.

„Most pedig terítsünk vacsorára. A nap már áldozik s apád szokva van, hogy naplemente terített asztalnál találja.”

Hozzáálltak a lugos egyszerű kis faasztalának felterítéséhez s alig tíz perc alatt találva volt az izletes vacsora. Nem sokból állott ki: aludtej, turó, sajt és gyümölcs, ezek voltak itt az esti lakomák leggyakoribb fogásai.

Ugyanekkor óraszerű pontossággal a kilépett a szobából a ház ura is. Szikár, magas férfi, esontos arc, merész hajlásu orr, magas homlok, deres, de még mindég dus hajfürtök. Csak a nyílt tekintetű kék szemek kölcsönöztek némi szelidséget az arcának. A család mindhárom tagjának kék szeme volt.

A háziur derült mosolylyal foglalta el helyét az asztal mellett.

„Mivel foglalkoztatok délután?”

„Én telisded tele szedtem két kosarat erdei szalmócsával — mondá Ilonka. Azután kapáltam a zöld-séges kertben, azután egyszerre csak eszembe jutott a Bandi és bementem a szobába . . .”

(Folytatása következik.)